

в приложението зурнаджийски изпълнения.

Освен звукови впечатления, от приложенията читателят може да придобие и зрителни. Включени са около 90 фотографии, които документират самите инструменти, различни контексти на зурнаджийската музика, известни музиканти и формации. По-голямата част от снимките са правени в Югозападна България от авторите, но сред илюстрациите има и фотографии от колеги етномузиколози, от лични албуми на музиканти и читалищни архиви. Най-старата снимка е от началото на 20-те години на XX век, но преобладават снимки, представящи актуалната зурнаджийска традиция през последните две години.

Книгата е мислена и писана на български език. Публикува се и на английски заради онези читатели, които се интересуват от зурните и музиката им, но не владеят български. Автори и преводачи съжаляваме, че предложеният превод не е толкова добър, колкото би ни се искало. Преводачите ни, които не принадлежат към музикантското съсловие, бяха допълнително затруднени от кратките срокове и обемния текст, съдържащ специфична терминология, диалектна реч и труднопреводимо музикантско слово.

Вис вече държите в ръцете си първото монографично изследване на зурнаджийската музикална традиция по българските земи. Преди да Ви оставим насаме с книгата, искаме да споделим още нещо, свързано с авторефлексията на нашето приближаване към зурнаджийската практика. Според нас проблематизирането на изследователската призма е част от самото изследване. Ако Ви занимаваме с някои наши методологически надежди и съмнения, то не е само поради присъщия на всяка авторова позиция егоцентризъм, а защото вярваме, че пътят е част от резултата.

Изборът на изследователски методи и подходи винаги е свързан с надеждата, че чрез тях може да се освети оптимална част от истината за научно описваното явление. В конкретния случай панорамната картина на зурнаджийската традиция, която книгата представя, не би могла да бъде изведена без ползването на методи от различни научни дисциплини, школи и направления. За любителите на концепции и последователите на само една теория нашият подход може да изглежда прекалено холистичен, еkleктичен, може би постмодерен. За нас той е прагматичен, защото многостранността и многопластовостта на разглежданото явление предполага улавянето му в различни методологически мрежи.

А докато ние плетем изследователски мрежи и разплитаме мрежите от значения на толкова натоварената с любов и омерзение зурнаджийска музика, тя продължава да звучи в нови пространства, контексти, изпълнения, отражения. Искате ли да чуete как блести и като златна рибка изпълнява различни желания? Укротяване на змии и опияняване на хора, маратонски *хора* и многолюдни процесии, конструиране на мюсюлманска идентичност и докосване до дионисиевското и орфическо начало на балканските предци, атрибут на революционерите комити и символ на кървавото турско робство, демонизирана от атавистични националисти и фаворизирана от актуални радетели за етническа толерантност – това са само част от чудесата.

Да си представим още едно (то е и наше желание) – зурнаджийската музика да прозвучи в книгата, двете да се срещнат и да се познаят.

Октомври 2002 г.